

Wel en wee van de visdiefkolonie

Kolonie in Nieuw-Vennep jaarrond beschermd

Wij (Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland) werden op de hoogte gesteld van de visdiefkolonie in Nieuw-Vennep door de eigenaar van het pand die van de vogels af wilde, omdat deze te veel herrie zouden maken en mensen zouden aanvallen. Ook was er overlast, doordat de vogels op zonneschermen en auto's poepten. Deze melding kwam, als ik mij goed herinner, in het broedseizoen en het verwijderen van dan wel het ongeschikt maken van de kolonie was op dat moment dus geen optie.

Hans Vader is destijds de kolonie vanaf de grond gaan observeren en nam waar dat de voornaamste klacht, de aanvallen, vooral vanaf één zijde gebeurden. Namelijk daar, waar de kuikens dicht bij de rand gingen zitten om in de schaduw te komen. De oplossing was dus eenvoudig. Er moest gezorgd worden dat de kuikens niet meer dichtbij de rand konden komen. Hiervoor is met behulp van enkele sponsors een hekwerkje gefinancierd dat op enige afstand van de dakrand kwam te staan,

zodat de kuikens niet naar de rand konden gaan en de oudervogels geen direct zicht hadden op voorbijgangers en bezoekers. Periodiek werden de kuikens binnen de hekken gezet. Hierdoor werden de aanvallen tot een minimum beperkt.

Uiteraard bleef de behoefte aan schaduw bestaan. Daarom zijn er her en der verspreid over het dak gresbuizen gelegd, waar de kuikens naast of in kunnen schuilen voor de zon (zie ook Fitis jaargang 47-4). Tevens was dit een goede gelegenheid om de kolonie te gaan monitoren en te ringen.

Tot zover het goede nieuws. Op een zeker moment wilde de eigenaar van het gebouw echt van de kolonie af en deelde mee dat dit het laatste broedseizoen zou zijn. De vrijwilligers, die actief waren met en voor deze kolonie, waren hierover uiteraard teleurgesteld en hebben getracht de eigenaar ervan te overtuigen om de kolonie te behouden. Helaas bleek dit onbespreekbaar. Omdat ik zijdelings op de hoogte werd gehouden van de activiteiten rondom de kolonie, redelijk dichtbij woon en vanwege mijn rol in de natuurbeschermingscommissie van onze VWG heb ik aangeboden om te onderzoeken of er alternatieven waren voor de kolonie.

Jonge **VISDIEF** onder een schaduw biedende gresbuis op het grinddak. Foto's: Margriet Vader

Ik heb hierover ook contact gehad met Joost van Bruggen van SOVON om te kunnen beoordelen wat de impact van het verdwijnen van deze kolonie zou hebben op de populatie Visdieven en Kokmeeuwen in Nederland, maar ook of er wellicht aansluiting zou kunnen zijn bij nabijgelegen kolonies. Nabijgelegen (binnen een straal van 30 km rond de kolonie) kolonies of initiatieven daarvoor bleken nauwelijks voorhanden. De dichtstbijzijnde kolonie was in De Kwakel en op de daken van de bloemenveiling Aalsmeer. Helaas bleken deze daken in de loop der jaren te zijn ontdaan van het grind en wordt er steeds meer UV-bestendige dakbedekking gebruikt, waardoor de noodzaak van grind als afdekking er niet meer is. Grind, rust en bescherming tegen predatie en versterking bleken belangrijke factoren te zijn voor de vestiging en continuïteit van een visdiefkolonie.

Ik ben dus gaan zoeken naar een locatie, die kon voldoen aan deze criteria. In de omgeving wist ik geen locaties op grondniveau en daarom moest ik zoeken naar een nieuwe daklocatie. Het is natuurlijk niet mogelijk om op elk dak te gaan kijken in de regio of deze relatief vrij van obstakels is en of er inderdaad grind op aanwezig is.

Hiervoor was een moderne maar vrij eenvoudige oplossing voor te weten de satellietbeelden van Google Maps. Avondenlang heb ik met behulp van Google Maps de daken in de wijde omgeving afgezocht naar geschikte daken voor deze visdiefkolonie. Zoekcriteria waren grindbedekking, een oppervlakte van minimaal de helft van het oorspronkelijke oppervlak en uiteraard voldoende rust.

Helaas bleek er geen enkel dak te vinden, dat paste binnen deze criteria. Daarop ben ik gaan zoeken naar duurzame alternatieven voor een dak. Snel kwam ik uit op vlotjes, die vergelijkbaar

Jonge **VISDIEVEN** wachten tot zij een ring krijgen.

zijn met de vlotjes die we ook kennen voor de Zwarte Sterns. Dit viel voor mij direct af door de omvang van de kolonie, het hierbij behorende aantal vlotjes en niet in de laatste plaats het tekort aan vrijwilligers, die dergelijke vlotjes zouden moeten onderhouden. Uiteindelijk heb ik zelfs een offerte opgevraagd voor een ponton die in een nabij gelegen recreatieplas zou kunnen liggen. Een dergelijk ponton kost bijna 500.000 euro en het zou een wonder zijn als daar financiers voor gevonden worden. Een sprankje hoop was er nog, toen ik vernam dat er tussen Hoofddorp en Nieuw Vennep in de komende jaren twee recreatieplassen aangelegd worden. Onze polderecoloog was enthousiast over het idee, maar achtte de kans van slagen klein, aangezien Schiphol ook deel uitmaakt van het projectteam dat dit recreatiegebied ontwikkelt en geen voorzieningen voor kolonievormende vogels toelaat in de nabijheid van de luchthaven.

Als laatste poging heb ik contact opgenomen met mijn contactpersoon bij de Dienst Regeling, thans de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) geheten, om te vragen of zij wellicht praktijkvoorbeelden hebben van de compensatie, mitigatie of verhuizing

Hans Vader (zittend), Peter Spolders (midden) en Antje Ehrenburg bezig met het ringen in de kolonie in Nieuw-Vennep.

van een Visdiefkolonie. Die hadden ze niet, maar groot was de verrassing toen bleek dat de RVO de eigenaar van het pand hadden aangeschreven met de mededeling dat hij niet zonder ontheffing de kolonie mocht verwijderen of het dak anderszins ongeschikt maken voor de kolonie. Deze mededeling is jaarrond geldig! Dat is opmerkelijk, aangezien in beginsel een visdiefkolonie alleen beschermd is in het broedseizoen.

Recente telefonische navraag hiernaar wees uit, dat deze jaarronde bescher-

ming was afgegeven vanwege het belang van deze kolonie voor de regio en mijn onderzoek naar de alternatieven voor de kolonie en de hierbij horende argumentatie. Dit jaar (2014) bleek ineens dat de kolonie minder bezet was dan voorgaande jaren en bekwam mij het gevoel dat er iets aan de hand zou zijn met de kolonie. Het dak betreden was al sinds 2012 niet meer toegestaan, maar ik wilde graag kijken op het dak. Diverse oplossingen gingen door mijn hoofd, variërend van een ladder tot schuifstokken met een camera, maar

waren niet uitvoerbaar. Uiteindelijk kwam ik op het idee om het dak te bekijken middels een drone, maar ik beschikte niet over een drone en heb een oproepje geplaatst op verschillende nieuwsgroepen, waar ik uiteindelijk via de VZK maillijst in contact kwam met iemand (helaas is de naam van deze persoon mij ontschoten) die bij mij bijna om de hoek woonde en die over een drone met camera beschikte.

Wij hebben middels deze drone het dak gefilmd om te beoordelen of er aanpassingen waren gedaan aan het dak. Gelukkig bleek dit niet het geval, maar wij hebben van een buurtbewoonster begrepen dat ze wel harde knallen heeft gehoord rondom de kolonie. Mogelijk dat dit een oorzaak is geweest voor het halveren van de kolonie in 2014.

In 2015 zullen we verder bezien hoe de bezetting zal zijn van deze kolonie. Mogelijk dat er ook dan weer gebruik gemaakt zal worden van een drone.

Leermomenten voor het gebruik van een drone om deze kolonie te monitoren zijn dat een drone niet zonder meer geschikt is voor het tellen van nesten, aangezien eieren door hun kleur niet of nauwelijks waarneembaar zijn op camera. Bij een eventuele volgende keer zullen we ook van een grotere afstand opstijgen en op grotere hoogte over de kolonie vliegen om de vogels minder te verstoren en hiermee wellicht de broedende vogels te kunnen tellen.

Ik voorzie dat drones een grotere rol kunnen hebben voor natuuronderzoek. We kunnen hierbij denken aan verschillende kolonievormende vogels als Lepelaars, reigers, Aalscholvers, maar ook bijvoorbeeld boerenzwaluwennesten onder bruggen, die moeilijk tot niet bereikbaar zijn. Ook roofvogelnesten zouden mogelijk geïnventariseerd kun-

nen worden met behulp van een drone. Maar denk ook aan tellingen van grote grazers in semi-open gebieden, zoals bijvoorbeeld de Oostvaardersplassen.

De toekomst zal de mogelijkheid van toepassingen van drones voor natuuronderzoek uitwijzen.

■ *Norman Graafsma*

http://youtu.be/3YG7E-_SNZc